

det med en Million Testamenter. Og Selskabet har efter alvorlig Overvejelse imødekommet Nisflet, skønt dets egne Presser allerede løber 16 Timer i Døgnet for at fylde de løbende Drøder. Det amerikanske Golf vilde sikkert ogsaa vente, at det amerikanske Vibelselskab gjorde sit yderste for at forsyne vore Soldater med de hellige Skrifter, der tiltrænges, og gøre det saa hurtigt som muligt. Selskabet har da ogsaa taget Skridtet fuldt ud og truffet omfattende Foranstaltninger til Fremstilling af den hellige Skrift, medens J. M. S. A. paatager sig hele Arbejdet med Fordeelingen af Bøgerne blandt Soldaterne. Som bekendt har denne Foræning af vor Præsident faaet officiel Stadfæstelse paa sin Dgave: „paa færlig Vis at tjene Soldaterne i Veiren og paa Slagmarker.“

Det amerikanske Vibelselskab uddelte hellige Skrifter under den Mexikanske Krig, spredte 3,300,000 Eksemplarer til baade den nordlige og sydlige Styrke under Borgkrigen og lige saa under Urolighederne ved Mexicos Grænse, og under den spansk-amerikanske Krig uddelte det Mængder af hellige Skrifter.

Men ingen Sinde har der været stillet saa store Krav til Selskabet som nu, og det har derfor udstedt en Bemærkning til det amerikanske Folk om at komme det til Hjælp med Pengemidler; der tiltrænges en halv Million Dollars.

Præsident Wilson har rettet en Skriftelig Til Selskabet, hvori han udtaler sin Anerkendelse af dets Arbejde. Det hedder bl. a.:

„Dette er en Dgave, som alle kristne Mennesker ønsker at se løst. Jeg haaber, at det maa se for de Mænds Skyld, som gaar til Fronten. De har den Kraft nødvendig fra den eneste Bog, hvorfra de kan faa den.“

Som tidligere omtalt, er der fra de europæiske Vibelselskabers Side udfoldet et sikkert enestaaende Arbejde for at sprede Evangeliet blandt Soldaterne paa de forskellige Slagmarker. Hvad Tallet angaar, skaar „The Scripture Gift Mission“ alle tidligere Recorder. I Krigens første to Aar uddelte den ikke mindre end sytten Millioner af de saakaldte „Active Service“ Testamenter, „Shah“ og „Navy“ Evangelier og Testamenter i otte og firs forskellige Sprog, bl. a. omfattende alle de Tungemaal, der er repræsenterede i Verdenskrigen, et Arbejde, der har kostet over en Trebiedel Million. — Guds Folks frivillige Gaver. Saadan et Bærf er enestaaende og Berettigelse om de mange Bøgers Nordfærd lunde sikkert med Vished fylde et stort Vind, om den blev freesen.

Straks efter Krigens Udbrud skrev nu afsede Lord Roberts de berømte Linier, der i Autograf er trykt i hver enkelt af de Millioner hellige Skrifter. Selskabet har uddelt:

„I behøver næppe her at overlætte de saa Linier:

„I ask you to put your trust in God. He will watch over you, and strengthen you. You will find in this little Book guidance when you are in health, comfort when you are in sickness, and strength when you are in adversity.“

Roberts, F. M.”

Kort efter at han havde skrevet disse Linier, blev den store Feltmarschal faldt bort fra dette Liv.

Samtidig kan nævnes, at Admiral Sir John Jellicoe ogsaa skrev nogle Linier, der blev trykt i Autograf i de hellige Skrifter, der blev uddelt blandt Mændene i Flaaden.

Vi gengiver ogsaa dem i Original, da alle Læserne vil fortaale dem:

„H. M. S. Iron Duke.“

Be strong and of good courage, be not afraid, neither be thou dismayed; for the Lord thy God is with thee whithersoever thou goest. Honour all men. Love the brotherhood. Fear God. Honour the king.

Yours very truly

John Jellicoe.”

I Slutningen af hvert Skrift er aftrykt nogle faa kendte Salmer og følgende Beslutning:

„Being convinced that I am a sinner, and believing that Christ died for me I now accept

Him as my personal Saviour, and with His help I intend to confess Him before men.“

Hvad dette betød for Tusinder af Soldater, naar de stod Ansigt til Ansigt med Døden, fremgaar bl. a. af, hvad en Lance-corporal skrev fra Bøegravene „Somehow in France“ med en Andsning paa et Bund, snarvet og kroslet, som om den havde mødt mange Trængsler paa sin Vej, at den skulde være til Hjælp til Udsendelse af flere Evangelier til hans Kammerater.

Corporalen fortalte, at det var en Del af hans Gerning at gaa rundt og tilse Ejerne af de Soldater, der havde ofret deres Liv paa Slagmarkerne, at indsamle deres Gjenstande og undersøge deres Kommer. Han fandt i næsten hvert eneste Tilfælde, at Manden ejede et „Active Service“ Testament, og ikke blot det, men at Manden ogsaa havde undertegnet Beslutningen bag i Bogen. I et bestemt Tilfælde var Riget af en ung Officer, berøvet et høvert Mærke, der kunde lede til hans Genkendelse, indtil man fandt hans Navn under Befælslisten i hans „Active Service“ Testament. Dette blev sendt tilbage til England og bragte hans Moder, der var Enke, Trøst i hendes Sorg.

„Han, som boatede Danmark saa længe.“

I denne urolige Tid er mine Tanker mer end en Gang kommen til at stande ved den gamle N. J. S. Grundtvig og hans indberetning — nogle vilde maaske ikke underlige — og vedholdende Kærlighed til Danmark og det danske Folk. Det var min Hensigt at have skrevet lidt om ham til den 8. September, der jo, som bekendt, var hans Marsdag; men paa Grund af Travlhed med andre Ting fik jeg det ikke gjort. Alligevel mente jeg at burde fremkomme med nogle faa Ord om ham, — og man vil betragte disse Linier som et Forslag derpaa.

Inden jeg kommer til det, jeg egentlig vilde sige, maa jeg gøre opmærksom paa et lille Skrift, som jeg gerne paa det bedste vilde anbefale til alle mine Landsmænd her i Landet, der har nogen Interesse for dansk Digtning. Bogen hedder: „N. J. S. Grundtvigs Digte i Udvvalg, ved H. Rønning“. København 1916. 293 Sider, indbundet, Pris ca. \$1.20. Bogen, der er forsynet med korte historiske Indledninger til hvert Dig af Udgiveren, samt med oplysende Noter, er — efter min Mening — et godt Udvvalg af Grundtvigs rige og mangeartede ikke-religiøse Digtning fra 1805 til 1872, hans Dødsaar. Den er udgivet af „Udvælget for Folkeoplysningens Fremme“ og fortæller den største Udbredelse, ikke mindst i disse urolige Tider, da der vel paany spilles Læringer om Danmarks Tilværelse, maaske som ingen Sinde før.

Grundtvig blev en meget gammel Mand, naade næsten de 89 Aar. Men lige til det sidste, var der to Ting, som bestandig var unge hos ham: Hans Tro paa den levende Gud, hans Magt og Kærlighed, og hans Haab om Danmark. Og disse to gaar som røde Tråde gennem hans Digtning fra de unge til de meget gamle Dage. Og for ham var der den mest levende Forbindelse mellem disse to. Hans „rimelige“ Haab for Danmark var fast grundet paa hans Tro paa den levende Guds Magt og Kærlighed. Og det er velgørende at se dette, ikke mindst i vore materielle Tider, da man regner med Krudt og Skud og Mængden af Mennesketroppe som det, der skal og kan afgøre Folkens Stæbne. Det ser ud til, at Gud har hailet en hel modsat Maade at handle paa i sin Verdensstyrrelse; for de Folk, han har brugt i Krimskridtets Tjeneste, har alle været smaa. Vi behøver kun at tænke paa Hebræerne, Grækerne og Romerne. De var alle smaa, og da de blev store, gik de til Grunde.

Grundtvig levede under 5 danske Konger, og han oplevede 3 danske Krige, alle skæbningsvangere for Danmark, der gik faaret og plyndret ud af dem alle. Som ung Mand oplevede han den uslysselige Krig med England, hvori Danmark tabte,

først sin Flaade og siden blev skilt fra Norge. Det var i denne Krig, at England begyndte det, som Preusserne mener, at de har fuldendt: Danmarks Sønderlemmelse. Havde Danmark ikke mistet sin Flaade og sin Forbindelse med Norge, sag havde det endnu været Danmark til Gæderen, og saa havde Amerika ikke nu været i Krig med Preussermagten, som vistnok ingen har givet en sandere Karakteristik af end Grundtvig, saa det har gode Grunde, at indtil denne Dag er et hvert Ord af Grundtvig banlyst, hvor Preusserne raader med Jernhæl og Polkistof, som de nu ogsaa vil have det rige og frie Amerika ind under.

Og Grundtvig oplevede Tre-Marskrigen 1848—49—50, der var uslysselig for Danmark, fordi Krigslykken fik det til at føde ind paa dets Laurbar og glæmme, at dets Sjæle mod Syd stadig voffede sig stor og styredes af den mest samvittighedsløse Statsmand, der nogen Sinde har levet: ham, der er kendt under Navnet: Jern- og Blod Kansleren, hvis Fosterføn nu er Preussernes Konge og Tyslands Keiser, ikke af Guds Naade. Maaske er Grundtvig ikke uden Skyld i den Overburdering af sig selv, som Danmark efter Tre-Marskrigen mer og mer kom ind i, hvorfor det ogsaa efter 1864 da det blev baade floret og jønderlemmet, des mere grebes af baade Haab- og Modløshed. Det var derimod ikke Tilfældet med Grundtvig. Hans Tro paa Gud og Haab for Danmark var lige usvækket. Som Oving lod han sig vælge til det danske Folketing og kæmpede med Barne mod Grundlovsforandringen af 1866. Og midt i Modløsheden, som omgav ham, greb den gamle Skald sin Garpe og sang sit Haab ud imod det smukke Dig: „Trøstebrev til Danmark“ (Se Digte Side 264—66).

II.

Det kan være, at min Tølelse leder mig vil, men det forekommer mig, at den bedste Jædrelandsang, der nogen Sinde er skrevet paa det danske Sprog, er Grundtvigs magtfulde Hymne „Til Danmark“, skrevet efter Slaget ved Slesvig 1848, det Paakteslag, der gik Danskerne imod. Naar denne magtige Sang med sin herlige Tone — vistnok af Hartmann — ikke er blevet mere brugt end Tilfældet er, — de fleste Danske i Nutiden tender den vist ikke, — saa har det vel sin Grund deri, at den er skrevet i en højreint Anledning og som Sige ber af vel er noget for tung og højtidelig. Ikke desto mindre fortjener den baade at kendes og bruges af os, som lever i Nutiden og fristes til at bruge Nutidens materialistiske Label, naar vi gør vore Beretninger over den nuværende Verdenskrigs Udvælg.

Sangen begynder med det magtfulde Anslag: „Jædreland! ved den bøvende Strand, i den majstrønne Rund, ved det dejlige Sund, af de syngende Bøver omslyttet, sidder bleg du i Sorgen indhyllet, — dog for dig er det bedste tilbage, thi end lever den gamle af Dage!“ Enhver, der har mindte Sands for Poesi, vil sige: Her synger en af de store Mestere, der i saa Ord forjaar at male et gribende Billede af Danmark, som en dybt sørgende Kvinde, der sidder dybt nedbøjet midt i den dejlige Natur, — for hun har lidt et stort Tab og Sorgen herover har bleget hendes Kind: mange af hendes Sønner ligger faldne paa Slesvigs Jord. Men Sangeren synger Trøst til den sørgende Moder: Vel er dine Sønner døde, men den levende Gud er til endnu. Udtrykket „Den gamle af Dage“ er taget fra Daniels Bog 7. Kap., hvor det forekommer flere Gange, — det eneste Sted i Skriften, hvor denne Betegnelse for Gud som den evige forekommer. Dette Ord danner, om jeg saa maa sige Sagens Omkæd — „Den gamle af Dage“ er af Profeten fremstillet som Dommer, der sidder paa Verdens Tronen og afgør Folkens Stæbne, — haaledes ogsaa i Grundtvigs Sang.

For Resten er dette ikke det eneste Udtryk i Sangen, der er taget af de gamle profetiske Bøger. I alle Vers hedder det: „Og hans Bue skaar aldrig tilbage, tro som Gulls er den gamle af Dage“. Udtrykket „den syngende Bue“ (cf. Overfæ-

telse „Saa tilbage som en falst Bue“) findes i Sal. 78, 57 og Sofias 7, 16. Den samme Grundtvig, der talte om „den døde Skrift“, levede og aandede i den hellige Skrift som saa andre. Utter og atter møder man dens Udtryk i hans Digtning. Men vi maa tilbage til Sangen „Til Danmark“. Dens andet Vers lyder: „Sort ser det ud, men almagtig er Gud, dine Fjender til Rands er og Fjenderne hans, de er Fjender ad Sandhed og Retten, de er Fjender ad Kærligheds Vitten, — de har alle det værste tilbage, thi end lever den gamle af Dage!“ I disse strenge Ord, som vor blødsjødne Tid naturligtvis ikke finder Behag i, er der udtalt en uroffelig Tro paa, at Metfærdighed og Sandhed maa sejre og Røgn og Uret maa lide Nederlag. Hvad angaar Betegnelsen af Danmarks Fjender, da har vel Historien vist — ogsaa den aller nyeste, at Digteren har talt Sandhed.

Det var ikke min Mening at gennemgaa alle Sangens 7 Vers, men kun at henlede Opmærksomheden paa den gamle Jædrelandsang, der blev sunget for nu snart 70 Aar siden. I disse, som jo er Tallet paa Svøets Aar ifølges Skriften, er det vel uddat gaet tilbage for Danmark, men indad har det underlig blomstret; vi haaber, at det endnu ikke har afblomstret. Og naar det nu imod sin Villie nødes ind i den store Krig — og det kan vel næppe undgaaes, saa er det at haabe, at det maa, komme til at staa paa den Side, der kæmper for Sandhed, Ret og Frihed, thi kun da kan det endnu have det bedste tilbage. Og det er at haabe, at mange af Danmarks til Amerika udbandrede Sønner maa, sammen med europæiske Brødre, staa Side om Side i Kampen mod den Volds- og Løgne-magt, som det sovende Europa har ladet vokse sig saa stærk, at den nu drømmer om at herse over den hele Verden.

Blair, Nebr., 11. Sept. 1917.
R. S. Vig.

„Hjertegør.“

Med Hjemmet.

Islands Fortælling af Gudrun Larusdottir. Oversat af Past. N. Th. Magnusen. Af „Hjemmets Bibliotek“. 322 Sider. Skriftsinds. Pris \$1.20.

Wennekefjælfeller.

2. Bind af Ny Test. Serie af Fobgaard Petersens „Wennekefjælfeller“ er nu færdig. Pris, indb., \$1.20. De 3 forudgaaende Bind habes ogsaa paa Lager. Pris \$1.20 hver.

Mellem Venner.

12 Smaahistorier af Olfert Ri-card. Nærmest for Ungdommen. 164 Sider. Komponeret Bind. Pris \$1.30.

Vær modig.

En Hilsen til dansk Ungdom, af Mads Nielsen. 99 Sider. 3 Om-slag. Pris 40 Cents.

Kristen Kold.

Kort Oversigt over denne mærkelige Mands Liv og Virke, af Holger Vogtrup. 97 Sider. 3 Om-slag. Pris 50 Cents.

Alle disse Bøger er nu paa Lager.

Dan. Luth. Publ. Housie, Blair, Nebr.

Kul er for dyre

Naar der trænges til lidt Varme i Huset, saa tænd en „Perfection Heater“ i Stedet for den dyre Kulild. En „Perfection“ spredt Varme netop hvor Varmen behøves. Er billigere og mere renlig at bruge. Brænder 8 Timer paa en Gallon Olie. Den er fuldstændig paalidelig — koster lidet og holder længe. Let at flytte, tager liden Plads op, koster ikke meget.

Faas hos Isenkremmere, Møbelhandlere og a. St.
Standard Oil Company
(Nebraska)
OMAHA

VI HAR RESULTATET at udbyde til Salg paa lette Vilkaar, 2280 Acres af udvalgt Farmland, beliggende i Marshall og Pennington Counties.

Dette Land var købt af mig personlig, efter en meget indgaaende Undersøgelse af Jordbundskvaliteten, Jordunderlaget, Vandafløb og Beliggenhed.

I Arealen er der 2 „improved“ Kvant Sectioner, som hver tilbydes til \$40. pr. Acre og 1 meget „improved“ 240 Acres Farm tilbydes til \$52. pr. Acre. Flere Kvant Sectioner til \$25. pr. Acre, og 3 Kvant Sectioner beliggende ved elektrisk Linie til \$33. pr. Acre. Ogsaa 2 gode Kvant Sectioner, der er 9 Mil fra Market, som tilbydes til \$12.50 pr. Acre. Meget lette Vilkaar gives med lille Udbetaling og 6 pCt. Rente. Skriv efter nærmere Oplysninger til

JOHN BRATRUD, Thief Rivers Falls, Minn.

LÆS OG TÆNK OVER DETTE!

I Golden Valley Distriktet, Montana, har vi en Del Sectioner Land, som egner sig ypperligt for Kvægavl og „mixed farming“ i Almindelighed. — Da Kvægavl er en af de mest indbringende Næringskilder, anbefaler vi, at saa mange Skandinaver som muligt vil tage Fordel af vort liberale Tilbud. Prisen paa Landet er meget rimelig og Betalingsvilkkaarene uhyre lette. Skriv i Dag for fuld Oplysning.

STONDALL TOFTOY COMPANY, Madison, Wis.

REFORMATIONSFEST

paa DANA COLLEGE OG TRINITATIS SEMINARIUM den 31. Okt. og den 1. Nov.

PROGRAM.

Onsdag Form. Kl. 10: Reformationsprediken — Pastor A. M. Nielsen
Onsdag Efterm. Kl. 2:30: Luthers Betydning for Børneskolen — Past. I. Gertsen
Luther som Salmediger — Past. H. Berthelsen
Onsdag Aften Kl. 7:30: Luther som Præst og Sjelesørger — Past. H. Nielsen
Torsdag Form. Kl. 10: Luthers Forhold til Skriften — Past. A. L. J. Sjøholm
Torsdag Efterm. Kl. 2:30: Luthers Betydning for Hjemmets Liv — Past. I. M. Hansen
Luthers Betydning for de højere Skoler — Past. Kr. Anker
Torsdag Aften Kl. 7:30: Smaaataler af forskelligt. Venner fra fjern og nær indbydes paa det venligste.
FAKULTETET.

Dana College

og

Trinitatis Seminarium,

Blair, Nebraska.

Skoleaaret 1917—18 begynder den 2. Oktober.

Skriv efter Katalog og nærmere Oplysninger.

L. A. LAURSEN,
Bestyrer.

The Holy City.

Denne smukke og paa Engelsk saa befærdte Sang habes nu paa Lager her. Den er udsat som Solo med Piano Akkompagnement. (Key of A. Flat).

En dansk Oversættelse af Teksten medfølger gratis. Forlagets Pris er 75 Cents. For Specialpris 50 Cents.

Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebr.

De passer og de varer—

Mayer

HONORBILT ARBEIDSSKO

Spørg Kjøbmanden efter Mayer Sko. Se efter Handelsmærket paa Saalen. F. Mayer Boot & Shoe Co., Milwaukee, Wis.